

Suleriaatsimut Ataatsimiititaliaq
Maani

5. maj 2015

UPA 2015/148: Siunnersuut uunga: Inatsisartut Suleriaasiata allangortinneqarnera.

Inatsisartut ataatsimiinneranni matumani Inatsisartut suleriaasiata allangortinneqarnissaanut siunnersuummik Inatsisartut Siulittaasoqarfiat saqqummiussivoq. Siunnersuut Suleriaatsimut Ataatsimiititaliamut tusarniaanertalerlugu Inatsisinut Ataatsimiititaliamut suliarisassanngorlugu innersuunneqarpoq.

Siullermeerutaasumik suliarinninnermi siunnersuut amerlanerussuteqarluartunit taperserineqarpoq. Taamaattorli siunnersuutip imarisaanut ataasiakkaanut Naalakkersuisut partiillu ataasiakkaarlutik isumaliornartoqartitsillutik oqaaseqarput. Imarisat taakku ataani sammineqassapput:

A. Immikkut pissutissaqartillugu ataatsimiititaliat arfineq-marlunnik inuttaqarnissaannik Siulittaasoqarfiup inassuteqarsinnaaneranut inatsimmi tunngavissamik atuuttumik atorunnaarsitsineq.

Immikkut pissutissaqartillugu ataatsimiititaliat arfineq-marlunnik inuttaqarnissaannik Siulittaasoqarfiup inassuteqarsinnaaneranut tunngavissaq atuuttoq siunnersuutikkut atorunnaarsinneqarpoq.

Ataatsimiititaliami ataatsimiititalianiluunniit arlalinni ilaasortat ataavartumik amerlineqarnissaat tunngaviup taassuma eqqunneqarneratigut siunertaasimanngitsoq, siornatigut Siulittaasoqarfiusup, allannguutissatut siunnersuummik suliaqarnissamut suliniuteqartup, paasisimavaa.

Malittuanillu Siulittaasoqarfiusimasup malugisimavaa ataatsimiititaliani inissat Inatsisartunut ilaasortanit inuttalerneqartussat tamarmiusut amerlisimani aqqissuussinerup nassatarisimagaa, taamaattumillu Inatsisartunut ilaasortat ilarpassui ataatsimiititaliani amerlanerusuni ilaasortaalersimasut. Tamatuma inatsisartunut ilaasortat ataasiakkaat suliassaqarnerulersiinnarnagit aamma malitsigisimavaa inatsisartut ataatsimiinnerisa nalaanni piffissanik ataatsimiititaliamut ilaasortat tamarmiullutik naapiffigisinnaasaannik nassaarniarneq ajornarnerulersimammatt. Tamatuma malitsigisaanik ataatsimiititaliat ataatsimiinneri amerlanerusut unnukkat sapaatit akunnerisaluunniit naanerini ingerlanneqartariaqalersimapput. Taamatuttaaq paasinarsisimavoq ataatsimiititaliat arfineq-marlunnik ilaasortallit ulluinnarni ataatsimut paasisassarsiorlutik angalaniartarneri ajornarnerulersimasut, ataatsimiititaliallu taamatut angalanernut missingersuutaat tatineqarlutik.

Suliap taassuma inaarutaasumik qulaajarneqarsimanginnera maannakkut Siulittaasoqarfiusup oqaatigisimavaa malittuanilu ataatsimiititaliami sularinninnissamut atatillugu partiit ataasiakkaat apeqqut taanna pillugu sukumiisumik isumaliutiginnequllugit kaammattorsimallugit.

1. *Ataatsimiititaliat ataatsimiittarnissaannut angalasarnissaannullu piffissamik nassaarniarnermut ajornartorsiutip piusup iluarsivigineqarnissaanut periarfissat allat suut Suleriaatsimut Ataatsimiititaliap takusinnaavai?*

Siullermeerutaasumik sularinninnermi ataatsimiititaliat katitigaanerisa allangortinneqarnissaat partiimit ataatsimit partiinilluunniit arlalinnit kaammattuutigineqarpoq, taamaalilluni partiit tamarmik ataatsimiititaliani tamani ilaasortaataqarnissaat isumannaarneqarluni.

Malittarisassani maanna atuuttuni D'hondtip perusia malillugu ataatsimiititaliaq katiterneqartarpoq, tassa partiit ataasiakkaat qanoq angitiginerat apeqqutaatillugu, taamaattorli partiit arlallit kattullutik taaseqatigiittarnissaminnut periarfissaqarput (taaseqatigiittarnissamik isumaqatigiissuteqarneq). Taamaalilluni ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut aallaavittut Inatsisartuni amerlanerussuteqartut inissisimanissaasa naatsorsuutigisariaqarnera D'hondtip perusiata isumannaarpaa: Assersuutigalugu allanguutissatut siunnersuummut ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartoqarpat, taava tamatuma kingorna inersuarmit taasinermit allanguutissatut siunnersuut tamatigungajak amerlanerussuteqartunit akuersissutigineqartassaaq.

Ataatsimiititaliarli ataaseq, Suleriaatsimut Ataatsimiititaliaq, partiinit ilaasortaataqartunit tamanit ilaasortaarluni katitigaavoq, soorluttaaq Qinigaanerup Misilinneqarnissaanut Ataatsimiititaliaagallartoq sapinngisamik partiinit tamanit ilaasortaartussaasoq.

Katitigaanerup taamaattup partiit tamarmik ataatsimiititaliami pineqartumi sulinermit peqataasinnaanerit sunniuteqarsinnaanerallu isumannaassavaa.

Malittarisassat maanna atuuttut malillugit Inatsisartullu maanna katitigaanerit malillugu ataatsimiititaliat arfineq marlunnik ilaasortallit partiinit marluinnarnit aallartitanik ilaasortaartillugit katiterneqarsinnaapput.

Partiit tamarmik ataatsimiititaliani tamani ilaasortaataqalersillugit ataatsimiititaliat katiterneqarpata, tamatuma periuseq atornerqartoq apeqqutaalluni, ataatsimiititaliamut ilaasortat amerlinerat nassatarisinnaavaa, maannakkulli partiit amerlassusiat aallaavigalugu taamaattariaqarani. Assersuutigalugu ataatsimiititaliat D'hondtip perusia malillugu katiterneqarpata, partiinillu allanit tamanit ilaasortamik ataatsimik ilaneqarlutik, ataatsimiititaliaq Inatsisartut maanna katitigaanerit malillugu arfineq pingasunik ilaasortaartariaqassaaq (tamanna taaseqatigiittarnissamik isumaqatigiissuteqartoqarsimangippat). Ataatsimiititaliat partiinit tamanit ataatsimik ilaasortalerlugit katiterneqarpata, taava ataatsimiititaliat ataasiakkaat tallimanik ilaasortaqaassapput.

Partiit tamarmik ataatsimiititalianut tamanut ilaasortaataqartillugit aaqqissuussineq taamaattoq, partiinut mikisunut ilungersunartuusinnaavoq: Assersuutigalugu partii, ataatsimiititalianut piusunut 14-iusunut aallartitaasussanik, marlunnik qinigaatitaqaruni, taava taamaalilluni ilaasortaqaq ataaseq ataatsimiititaliani arfineq marlunni ilaasortaaffeqartariaqassaaq.

Peqatigisaanik ataatsimiititaliap ilaasortanit tamanit peqataaffigineqartumik ataatsimiinnissaanut angalanissaanulluunniit piffissamik nassaarniarnermut ajornartorsiutit ullumikkornit annertunerulissapput.

Taamaalilluni ataatsimiititaliat tamaasa partiinit tamanit ilaasortaqaqartillugit ataatsimiititalianik katiterineq pitsaaquteqarlunilu ajoquteqarsinnaavoq.

2. *Ajornartorsiummut tassunga Suleriaatsimut Ataatsimiititaliaq qanoq oqaaseqaatissaqarpa?*

Siullermeerinninnermi ataatsimiititaliat qanoq angitiginissaat katitigaanissaallu pillugit isumaliutiginninnermut ilanngullugu, ataatsimiititalianut inissitsiternermut malittarisassat allanngortinneqarnissaat partiimit ataatsimit arlalinnulluunniit kaammattuutigineqarpoq, taamaalilluni ataatsimiititaliani ataasiakkaani Siulittaasutut Siulittaasullu tulliatut inissat naalakkersuisoqatigiinnit illuatungiliuttunillu avinneqarnissaat isumannaarneqarluni.

Suleriaatsimi maanna atuuttumi § 11, imm. 1 malillugu, allatut aalajangiisoqarsimatinnagu ataatsimiititaliap nammineerluni Siulittaasussani Siulittaasussamilu tullissaa toqqartarparaa. Ataatsimiititaliani tamani D'hondtip perusia malillugu katiterneqartuni taasisarneq pillugu isumaqatigiissuteqartut anginerit amerlanerussuteqarmata, taasisarneq pillugu isumaqatigiissuteqartut taakkua (amerlanertigut naalakkersuisoqatigiit taasisarneq pillugu isumaqatigiissimasut) pissutsit piviusut malillugit ataatsimiititaliani tamani Siulittaasup Siulittaasullu tulliaata inaannik tigusinerat malittarisassap taassuma nassatarissavaa.

Folketingi 2014-imi Suleriaatsimi allannguutissaanik akuersissuteqarpoq, tamatuma kingorna qanoq ilaasortaataqartigineq malillugu ataatsimiititaliani Siulittaasut Siulittaasullu tullii agguataarneqartalerput, tamanna taasisarneq pillugu isumaqatigiissuteqartut isumaqatigiillutik allatut aalajangiisimangippata. Inatsisartut suleriaasiannut aalajangersakkamik assingusumik eqqussinerup ataatsimiititaliani ataasiakkaani Siulittaasutut Siulittaasullu tulliatut inissat pissutsit piviusut malillugit naalakkersuisoqatigiinnit illuatungiliuttunillu agguarneqarnissaat isumannaassavaa.

3. *Inatsisartut suleriaasiannut aalajangersakkamik taamaattumik eqqussinissaq Suleriaatsimut Ataatsimiititaliamit qanoq isumaqarfigineqarpa?*

B. *Ataatsimiititaliat isumaliutissiissusiortussaataanerannik atorunnaarsitsineq.*

Ataatsimiititaliat isumaliutissiissusiortussaataanerat siunnersuutikkut atorunnaartinneqassaaq. Tamanna siunnersuutinik ataatsimiititaliamit naalakkersuinikkut pingaarutilittut pisariaqavissutulluunniit isigineqartunik ataatsimiititaliat namminneq pingaarnersiuisinnaalernissaasa nukittorsarneqarneratut eqqarsaatigineqarpoq. Taamaalillutik ataatsimiititaliat namminneq toqqarsinnaalissavaat siunnersuutit akuerineqarnissaminnik ilimanaateqanngitsut tunulluutissanerlugit, taamalu ataatsimiititaliap

Side

suliarinninnissaanut nukissat killeqartut siunnersuutit akuerineqartussatut isikkoqartut suliarineqarnerinut annerusumik atorineqarsinnaaniassammata. Taamaalilluni taamatut allangortitsineq inatsisiliornerup pitsaassusiata qaffassarneqarneranut iluaqutaasussatut Siulittaasoqarfimmit isumaqarfigineqarpoq.

Siunnersuut ataatsimiititaliamut suliarineqartussatut innersuunneqarsimasoq, maannamutut Inatsisartuni oqaluserineqaqqissinnaassanngilaq ataatsimiititaliaq isumaliutissiissuteqarsimatinnagu.

Ataatsimiititaliaq siunnersuummik piffissap atugassiissutaasup iluani naammassillugu suliarinninnissaminut periarfissaqanngikkuni, aappassaaneerinninnerup kinguartinneqarnissaanik ataatsimiititaliap Siulittaasoqarfimmut qinnuteqarsinnaanera maannamut periusioreerpoq. Qinnuteqaatinut taamaattunut Siulittaasoqarfik nalinginnaasumik akuerinnittarpoq. Pisuni ataasiakkaani (ikitsuarannguani) siunnersuut katersuunneq ataaseq sinnerlugu kinguartinneqartarsimavoq.

Kisianniuna siunnersuutip imarisaa taanna siunnersuutip imarisaanut allamut atatillugu isigisariaqartoq: Siunnersuutit Inatsisartut ukiuata naanerani inaarutaasumik akuersissutigineqarsimanngitsut atorunnaartarnissaannut siunnersuut. Taanna akuersissutigineqarpat, siunnersuummik katersuunermut tullermut kinguartitsinissamut ataatsimiititaliat periarfissaat soorunami annikillisinneqassaaq.

4. *Siunnersuutit Inatsisartut ukiuata naanerani inaarutaasumik akuersissutigineqarsimanngitsut atorunnaartarnissaannut siunnersuut akuersissutigineqanngippat, taava ataatsimiititaliat isumaliutissiissusiortussaaitaananerannik atorunnaarsitsinissamut siunnersuutigineqartoq pisariaarutissava?*

Ernumanartinneqartutulli saqqummiunneqarsimasoq tassaavoq ikinnerussuteqartut siunnersuutaannik nalinginnaasumik suliarinnikkumannginnissamut aqqqissuussineq tamanna ataatsimiititaliani amerlanerussuteqartunit atornerlunneqarsinnaassanersoq, tamanna soorunami siunertaanngimmat. Tamanna tunngavigalugu ataatsimiititaliami kingusinnerusukkut suliarinninnissaq siunertaralugu apeqquut tamanna tunngavissallu ilaat taanna partiinit sukumiisumik isumaliutigineqassasut Siulittaasoqarfimmit kaammattuutigineqarsimavoq.

Taassuminnga inaarutaasumik taasissutiginninnginnermi siunnersuutip taassumalu kingunerisassai naammattumik qulaajarneqarsinnaaneri ataatsimiititaliamut innersuussisinnaanerup isumannaarpaa. Tassunga ilanngullugu ataatsimiititaliami suliarinninnermi, tamanit amerlanerussuteqartunilluunniit taparserneqartumik allannguutissatut siunnersuusiornikkut amerlasuutigut naaperiaalluni isumaqatigiittoqarsinnaasarpoo.

Naak siullermeerinninnermi siunnersuummut amerlanerussuteqartoqanngikkaluartoq taassuma ataatsimiititaliamut suliassanngortinneqarsinnaanera siunnersuuteqartumit (Inatsisartunillu) soqutigineqarsinnaavoq.

Ataatsimiititaliat isumaliutissiissusiortussaataaananerannik atorunnaarsitsinissamut siunnersuutigineqartoq, amerlanerussuteqartunit ikinnerussuteqartut siunnersuutaannik mattussinermut atornerlunneqarsinnaavoq.

Illuatungiliuttut siunnersuutaasa ataatsimiititaliamut innersuunneqarnissaat Naalakkersuisoqatigiit amerlanerussuteqartut mattussinnaareerpaat. Amerlanerussuteqartut pissutsit piviusut malillugit, siunnersuutip ataatsimiititaliamut innersuunneqarnissaa mattussinnaasarpaat, kisianni illuatungiliuttut siunnersuutaannik tamanik Naalakkersuisoqatigiit mattussisarnerat siumorneqarnikuunngilaq – tamannami amerlanerussuteqartut pissaanerminnik atornerluinerattut taaneqarsinnaavoq.

Amerlanerussuteqartut tassunga ilanngullugu, suleriaatsimi § 51, malillugu immikkoortumut tullermut ingerlaqqinnissamik siunnersuuteqarnermikkut, siunnersuut siullermeerinninnermili atorunnaarsissinnaareerpaat. Kisianni periarfissaq taanna nalinginnaasumik atornerqanngisaannarpoq.

Taamaammat Naalakkersuisoqatigiit amerlanerussuteqartut ikinnerussuteqartut siunnersuutaannik mattussiniarlutik aalajangersagaq qulaani taaneqartoq atornerlussaneraat Inatsisartuni inatsisartoqarnikkut ileqqorisagut malillugit ilimanaateqarnerseq apeqqutaavoq – suleriaatsimiluunniit aalajangersakkanut allanut pioreersunut Naalakkersuisoqatigiinnut taamaaliornissamut periarfissiisunut naleqqiulluni pitsaanerunersoq. Taamaattorli oqaatigineqarsinnaavoq Naalakkersuisoqatigiinnut illuatungiliuttut siunnersuutaannik ataatsimiititaliamut suliassanngorlugit innersuussinissamut mattusserusuttunut inersuarmi siullermeerinermi taamaaliornissaraluumut naleqqiullugu malunnaateqannginnerusumik taamaaliornissaannut aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq periarfissiivoq.

Kiisalu siunnersuut immaqa siunnersuutininik partiinit ataatsimiititaliamut ilaasortaataqanngitsunit siunnersuutigineqartunik tunulliussinissamut periarfissamik nassataqarsinnaasutut oqaatigineqarsinnaavoq – tamanna ataatsimiititaliamut ilaasortat siunnersuutininik taakkuninnga mattussiniarlutik pissaanermik atornerluerusunnerannik patsiseqanngitsumik, kisiannili ataasiakkaarlutik namminneq parteeqatimi partiimilu siunnersuutaannik pingaartitsinerunerannik pisariaqarnerutitsinerannillu patsiseqartumik.

5. *Ajornartorsiutinut taakkununnga Suleriaatsimut Ataatsimiititaliaq qanoq oqaaseqaatissaqarpa?*

Imarisap ilaa taanna pillugu oqaluserinninnermini, ataatsimiititaliat suliassanit tatineqarnerat oqilisaaviginiarlugu suliniuteqarnissaq pisariaqartoq, Siulittaasoqarfiup isumaqatigiissutigisimavaa.

Ataatsimiititaliat suliassaannik oqilisaataasinnaasunik allanik(allatut iliorluni tapiutaasumilluunniit) nassaarnissatsinnut periarfissaqarnerisugut isumaliutigineqarsinnaavoq, peqatigisaanillu Inatsisartut Naalakkersuisullu allaffissornikkut suliassaannik oqilisaataasunik.

Ilaasortat siunnersuutigisinnaasaannik amerlanerpaaffilineq sakkortuuliornerusinnaavoq Inatsisartunullu ilaasortat ataasiakkaat qinikkatut suliassaminnik isumaginnissinnaanerannut akulerunnerusinnaalluni tunngaviatigut isumaliornartoq.

Katersuunnerit aallartinginnerini ilaasortanit siunnersuutit qassit illersorneqarsinnaasumik suliarineqarsinnaanerit pillugu Siulittaasoqarfiup aalajangiisarsinnaaneranut periarfissaq immaqa takorloorneqarsinnaavoq. Ilaasortanillu siunnersuutit tiguneqartut taakkuninnga amerlanerusut paasinarsippat, siunnersuutit sorliit katersuunnermut tullermut ikkunneqarnissaat makitsinikkut aalajangerneqarsinnaalluni.

Assersuutissaannartut takussutissiaannartullu taanna oqaatigineqarpoq.

6. *Suleriaatsip allanngortinneqarnissaanut siunnersuutikkut ataatsimiititaliani sulinermit oqilisaatissatut siunnersuutit saniatigut periarfissanik allanik Suleriaatsimut Ataatsimiititaliaq takorluugaqarsinnaava – taamaaliornerullu ajoqutigisinnaasaatut suut Suleriaatsimut Ataatsimiititaliamit nalilerneqarpat?*

C. Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuutit Inatsisartut oqaaseqaatissaannut siunnersuummik ilaqartinneqartalernissaat pillugu siunnersuut, aamma apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuutit kingusinnerpaamik tunniussereerfissamut killiliiviunngitsumik tunniunneqarsinnaalernissaannut siunnersuut.

Siunnersuut malillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuutit Inatsisartut oqaaseqaatissaannut siunnersuummik pinngitsooratik ilaqartinneqartalissapput. Tamanna tunngaveqarpoq apeqquteqaat aallaavigalugu oqallittarnerit massakkornit aaqqiissuteqarniarnermut sammitinneqarnerulernissaannik Siulittaasoqarfiup kissaateqarneranik.

Inatsisartut oqaaseqaataasa siunertamut uniuuttumik inuiaqatigiit akornanni isumallualersitsisinnaanerisa annilaanngatigineqarsinnaanera Naalakkersuisut tusarniaanermut akissuteqaamminni oqaatigivaat. Tamaanna tunngavigalugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuuteqartarnermut maleruagassani Inatsisartut oqaaseqaateqartarnerannut malittarisassanik akuersissuteqartoqannginnissaa Naalakkersuisunit inassutigineqarpoq.

Inatsisartut oqaaseqaateqartarnerat – aalajangiiffigisassatut siunnersuutitut pinnani – inatsisitigut pituttuisuunngilaq. Inatsisartut oqaaseqaateqarnerattut ilusilerlugu inassuteqaammik Naalakkersuisut akuersinngippata, tassunga atatillugu Naalakkersuisut akisussaataitanerannik inatsimmik unioqquitsinermut unnerluussisoqarsinnaanngilaq. Taamaakkaluartoq Inatsisartut oqaaseqaateqarnerat (naalakkersuinikkut) pisussaaffiliisutut taaneqarsinnaassaaq, tassami amerlanerussuteqartut isumaannik ersersitsinerummat, tunngaviatigullu amerlanerussuteqartut Naalakkersuisunut ilaasortamik amerlanerussuteqartut piumasaannik akuersaanngitsumik peersitsisinnaammata.

Taamaammat mattunneqarsinnaanngilaq Inatsisartut oqaaseqaateqarneri aalajangiiffigisassatut siunnersuutitulli sunniuteqarsinnaanerit. Kisianni Inatsisartut oqaaseqaateqarneri – aalajangiiffigisassatut siunnersuutitut pinnatik – siunnersuutip aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai pillugit nassuiaammik ilaqartinneqarnej ajoramik, soorluttaq siunnersuummut tunngatillugu ajornartorsiutaasinnaasut qulaajarneqarnissaat siunertaralugu ataatsimiititaliamut suliaassanngorlugit innersuunneqarsinnaanngitsut. Taamaammat aalajangiiffigisassatut

siunnersuutitut ilusilerlugu saqqummiunneqarsinnaagaluartumik apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut Naalakkersuisunut inassuteqaammik imaqarpat apeqqutaavoq tamanna Inatsisartut toqqissisimanartumik aalajangernissaannut naammattumik isumannaarinersoq.

Tassunga illuatungiliullugu uparuarneqarsinnaavoq Inatsisartut oqaaseqaatissaannut siunnersuummik saqqummiussisinnaaneq suleriaatsimi atuuttumi periarfissaasoq – ullumikkulliuna apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut Inatsisartut oqaaseqaatissaannut siunnersuummik ilaqartussaataaangitsaq.

7. Ajornartorsiutinut taakkununga Suleriaatsimut Ataatsimiititaliaq qanoq oqaaseqaatissaqarpa?

Peqataanillu Siulittaasoqarfiup siunnersuutigaa, apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuutit ataatsimiinnerit ingerlanerini ingerlaavartumik tunniunneqarsinnaalissasut, ullumikkumut naleqqiullugu piffissap sivikinnerusup ingerlanerani Inatsisartuni oqaluserisassanngortinneqartarnissaat siunertaralugu, nalinginnaasumik tunniunneqarnerannit sapaatip akunnerata missaata qaangiunnerani. Taamaaliornikkut kissaatigineqarpoq apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnerit massakkornit annerusumik massakkorpiaq inuiaqatigiinni oqallisaasunik aallaaveqartarnissaat, massakkutut aqqissuussaaneq malillugu siunnersuut Inatsisartunut tunniunneqarneraniit qaammatit pingasut pallillugit utaqpeqqaanngikkaluarluni.

Naalakkersuisut tusarniaanermut akissutiminni, Inatsisartuni isumaqatigiinniarnarit pitsaassuunissaasa isumannaarneqarnissaat siunertaralugu minnerpaamik sapaatip akunnerinut pingasunut killiliisarnerup nalinginnaasumik piumasaqaataanera uparuaateqarfigisimavaat. Ilaatigut isumaqatigiinniarnissanut naalakkersuinikkut piareersaateqarnissaq eqqarsaatigalugu ilaatigullu Inatsisartut ilivitsuunerusumik aalangiinissaannut tunngavissinniarlugit allaffeqarfiup periarfissaata isumannaarneqarnissaa eqqarsaatigalugu.

Inatsisartut allaffeqarfiat ataatsimiinnerit nalaanni apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamut siunnersuutinik suliaqarnermi ikiuunnissamut nukissanik naammattunik peqarnersoq tamatuma saniatigut isumaliutigineqarsinnaavoq.

8. Ajornartorsiutinut taakkununga Suleriaatsimut Ataatsimiititaliaq qanoq oqaaseqaatissaqarpa?

D. Siunnersuutit Inatsisartut ukiuata naanerani inaarutaasumik akuersissutigineqanngitsut atorunnaartarnissaannik siunnersuut.

Siunnersuutit Inatsisartut ukiuata naanerani inaarutaasumik akuersissutigineqanngitsut atorunnaartarnissaannik aalajangersagaq nutaaq siunnersuutikkut atuutilissaaq. Tamannali Nunatta Karsiata naatsorsuutaasa akuersissutigineqarnissaannik siunnersuutinut atuutinngilaq.

Siunnersuutip ilaata taassuma siunertaaraa Inatsisartut ukiuat aallartikkaangat Inatsisartut sulinerminni siunnersuutinik nutaanngitsunik

akuersissutigineqarnissaminnut ilimanaateqanngitsunik imaluunniit naalakkersuinikkut siuarsarneqarnissaminnut naammattumik soqutigineqanngitsunik arlaqarsinnaasunik nammakkerneqannginnissaat. Taamaalilluni ataatsimiititaliat sulinerminni nukissanik atuinerminni pingaarnersuisinnaanerisa siuarsarneqarnissaanik siunertaqarluni isumaliutissiissusiortussaataitanermik atorunnaarsitsinissamik siunnersuutikkut siunertarineqartoq siunnersuutip ilaata taassuma aamma siunertarivaa.

Malittarisassap taassuma assinga inatsisini tunngaviusuni § 41, imm. 4-mi aalajangersarneqartoq danskit Folketingiannut atuuppoq.

Naalakkersuisut siunnersuutip ilaa taanna tapersersinnaanagu akissuteqaamminni paasissutissiissutigaa. Tassa Naalakkersuisut isumaqarmata inatsisissat siunnersuutip siuarsarneqannginnissaanik aalajangiisussat tassaasariaqarmata Inatsisartut tamarmiusut kiisalu siunnersuutigineqartoq imaaliinnarlugu atorunnaarsinneqartassanngitsoq.

Tamatamani inatsisissatut siunnersuutit kisimik pineqarnersut imaluunniit aalajangiiffigisassatut siunnersuutitut Naalakkersuisunit Inatsisartunilluunniit saqqummiunneqartunut tamanna aamma tunngatinneqarnerisooq paasissutissiissutigeeqqullugu Naalakkersuisut Inatsisunit Ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput. Naalakkersuisut akissuteqaamminni oqaatigaat isumaqarlutik inatsisissatut aalajangiiffigisassatulluunniit siunnersuutit suulluunniit Naalakkersuisunit Inatsisartunulluunniit ilaasortanit saqqummiunneqartut, Inatsisartut ataatsimoorlutik tamanna pillugu aalajangerpata aatsaat atorunnaarsinneqarsinnaasariaqartut.

9. *Suleriaatsimut Ataatsimiititaliaq tamanna pillugu qanoq oqaaseqaatissaqarpa?*

Inatsimmut nassuiaatini saqqummiussissummilu allassimavoq, siunnersuut atorunnaartussanngoraluartoq siunnersuuteqartup ataatsimiititalialluunniit siunnersuummik innersuussivigineqartup siunnersuutip attatiinnarneqarnissaanik ulloq tunniussivissaq sioqqullugu Siulittaasoqarfimmut nalunaarutiginninneratigut Inatsisartut ukiuanni aggersumi attatiinnarneqarsinnaasooq.

Siunnersuut atorunnaarsimaguni saqqummiuteqqinneqarsinnaasaaq. Taamak pisoqarpat nutaamik siullermeerinneqqittoqartariaqassaaq. Saqqummiussissummi allassimavoq, nutaamik siullermeerinninnerup saqqummiussissutitalernagu, akissuteqaatitalernagu partiillu oqaaseqaataannik saqqummiussiviuunngitsumik ingerlanneqarsinnaanera ilimagineqartoq.

Siunnersuutip attatiinnarneqarnissaa pillugu siunnersuuteqartoq ataatsimiititaliarlu Siulittaasoqarfimmut qinnuteqarsinnaappata, siunnersuullu atorunnaarsimasooq saqqummiuteqqinneqarsinnaappat, isumaliutigineqarsinnaavoq siunnersuutip immikkoortua taanna ilumut Inatsisartut Inatsisartullu ataatsimiititaliaasa sulinerannut pissutsit piviusut malillugit oqilisaataanersooq.

10. *Suleriaatsimut Ataatsimiititaliaq tamanna pillugu qanoq naliliiva?*

Imaassinnaavoq siullermeerinninnermi partii ataaseq arlallilluunniit siunnersuummut tamakkiisumik tapersiisimasut, ataatsimiititaliamili suliarinninnermi pissutsit

assigiinngitsut pissutigalugit akuersissutigineqarnissaa ilimanangitsoq paasinarsisoq. Taamak pisoqarnerani, partiit paasissutissat nutaat saqqummiunneqartut aallaavigalugit siunnersuummut isummiussaminnik nalilersueqqittarnerat nalinginnaavoq.

Pisut ilaanni assersuutigalugu ataatsimiititaliap siunnersuummik ataatsimiititaliamit namminermit ataatsimiititaliamulluunniit ilaasortamit saqqummiunneqarsimasumik suliaqarnerani, siunnersuutip nipaatumik atorunnaarsinneqarnissaanut periarfissaq immaqa siunertamut iluaqutaasutut isigineqarsinnaavoq. Siunnersuutit Inatsisartut ukiuata naanerani inaarutaasumik akuersissutigineqanngitsut atorunnaarsinneqartarnissaanik aalajangersakkakut periarfissaq taamaattoq ammaanpeqassaaq.

11. Siunnersuutip ilaata taassuma akuersissutigineqarnissaanik matumani pisariaqartitsisoqartoq Suleriaatsimut Ataatsimiititaliaq naliliiva?

E. Tatiginninnginnermik taasisitsinermi oqaaseqarfissat:

Tatiginninnginnermik oqaluuserisassanngortitsinermi oqaaseqarnissamat piffissaliussat uku siunnersuummi aalajangersarneqarput:

Tatiginninnginnermik tunngavilersukkamik oqaluuserisassanngortitsineq:

Tatiginninnginnermik tunngavilersukkamik saqqummiussineq. 5 min.

(Ataatsiminneq tamatuma kingorna minuttini 30-ni unitsinneqarsinnaavoq

Ataatsimiinnermilluunniit aqutsisup erseqqinnerusumik aalajangiineratigut)

Allannguutissatut siunnersuummik (pinngitsoortitsiniarluni

oqaluuserisassatut siunnersuummik saqqummiussineq). 5 min.

Partiit oqaaseqarneri. 5 min. (Partii ataaseq apeqqutit 2)

Naalakkersuisut naggataarutaasumik oqaaseqarnerat. 5 min. (Partii ataaseq apeqqutit 2)

(Apeqqutit akissutillu tamarmik minutsit marluk)

Siullermeerinninnermi tatiginninnginnermik oqaluuserisassanngortitsinermi oqaaseqarnissamat piffissaliussat partiimit ataatsimit arlalinnilluunniit sivikippallaartutut isummerfigineqarput.

12. Suleriaatsimut Ataatsimiititaliaq tamanna pillugu qanoq naliliiva?

Tatiginninnginnermik oqaluuserisassanngortitsinernup saqqummiunneqarnerata

kinguninngua Naalakkersuisut oqaaseqarnissaminut

periarfissinneqartariaqannginnerisut isumaliutigineqarsinnaavoq. Tamanna

tatiginninnginnermik taasisitsinissamik siunnersuutip paasissutissanik tunngaveqarluni

suliarineqarnissaanut peqataaqataasinnaavoq – aammattaaq partiit siunnersuummut

isumminnginneranni imminut illersornissamat tatiginninnermillu pilersitseqqinnissamat

Naalakkersuisut periarfissinneqarpata naapertuunnerpaatut isumaqarfiginarsinnaavoq.

13. Suleriaatsimut Ataatsimiititaliaq tamatumunnga qanoq oqaaseqaatissaqarpa?

F. Nunat allamiut naalackersuisuinit aallartitanik nunatsinnut tikeraartoqartillugu, taakkuninnga inersuarmi oqaluttarfimmit Inatsisartunut oqalugiarnissamut qaaqquisinnaanermut Siulittaasoqarfimmik piginnaaffiliinissamut tunngavissaq.

Siullermeerinninnerup kingorna partiimit saaffiginnissummik ataatsimiititaliaq tigusaqarsimavoq, tassani suleriaatsip allanngortinneranut atatillugu assersuutigalugu nunat allamiut naalackersuisuinit aallartitanik tikeraartoqartillugu, taakkuninnga oqaluttarfimmit Inatsisartunut oqalugiarnissamut qaaqquisinnaanermut Siulittaasoqarfimmik piginnaaffiliisumik aalajangersakkamik ikkussisoqarnissaa kaammattuutigineqarluni (ilanngussaq).

14. Suleriaatsimut Ataatsimiititaliaq tamatumunnga qanoq oqaaseqaatissaqarpa?

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Laura Tàunâjik
Inatsisinut Ataatsimiititaliami Siulittaasoq